

SPORT JAKO NÁSTROJ K PŘEKONÁNÍ KRIZE

Mgr. Matouš Veselský, Ph.D.

University of New York in Prague (UNYP)

matous.veselsky@gmail.com

PROGRAM

PROČ SPORT
STUDOVAT?

SPORT JAKO
NÁSTROJ
ZMĚNY

CO Z TOHO
PLYNE PRO
NÁS?

PROČ SPORT STUDOVAT?

PROČ JE SPORT DŮLEŽITÝM FENOMÉNEM
VE SPOLEČNOSTI?

Sport zrcadlem společnosti

Na první pohled jde jen o hru ale...

Sport a politika

Sport a sociální nerovnosti

Sport, globalizace a komercializace

A photograph taken from behind a fan at a large stadium. The fan is wearing a blue shirt, a black wristband, and sunglasses. His right arm is raised in a fist. In the background, a large crowd of spectators fills the stands, and a soccer field is visible with a large red and yellow striped flag being displayed on the pitch. The sky is blue with some clouds.

Fenomén fandovství

A photograph showing two cameramen from behind, operating professional video cameras on a stadium set. They are wearing headphones and are positioned on a raised platform with yellow and black striped caution tape. The background is filled with a large crowd of spectators in stadium seating. The text "Role médií v současném světě" is overlaid in white on a black background across the middle of the image.

Role médií v současném světě

Vliv sportovních mega-událostí

Sport a téma genderu

Sport zrcadlem společnosti

SPORT JAKO NÁSTROJ ZMĚNY

Sport jako prevence kriminality

- Sport v součinnosti s dalšími programy pomáhá snižovat míru kriminálního a disociálního chování (např. Spruit, et al., 2018, Jugl, Bender, Lösel, 2021)
- Britská zkušenost (Brosnan, 2020):
- Účast na sportovních aktivitách snižuje množství násilných a majetkových trestných činů

(Výzkum byl proveden v 323 obcích v Anglii v letech 2012-2015)

10 % nárůst v účasti na sportovních aktivitách vede ke:

- Snížení násilných trestných činů o 1,56 %
- Snížení majetkových trestných činů o 0,65 %

Sport jako prevence kriminality

Loïc Wacquant (1992, 1995, 2004):

- Strávil tři roky s lidmi z boxerské tělocvičny v nízkopříjmové čtvrti v Chicagu
- Popsal životní zkušenosti 50 boxerů, z nichž většina byla afroamerického původu

= Box jako únik od rasismu, násilí a chudoby
→ Alternativou pro tyto kluky bylo násilnictví na ulicích, prodej drog...

= Sport v součinnosti s dalšími programy pomáhá snižovat míru kriminálního a disociálního chování (např. Spruit, et al., 2018, Jugl, Bender, Lösel, 2021)

= Je to jeden z nástrojů

Zdraví

Sociální aspekty

Dánská zkušenost:

Výzkum „proč děti (7-16 let) sportují“
(% odpovědí „velmi důležité“):

- 1. **Zábava (93%)**
- 2. **Sociální vazby, kamarádi (81%)**
- 3. Zlepšování dovedností (72%)
- 4. Význam trenéra (66%)
- 5. Zdraví (59%)
- 6. Možnost jet na soutěže (40%)
- 7. Vyhrávat (48%)

**Význam pohybu (nejen)
dětí**

(Danish Institute for Sport Studies)

Psychologická stránka věci...

Sport a mentální zdraví

- **Fyzická aktivita zvyšuje šance na psychické zdraví až o 150 %...**

- (Wilson, Whatman, Walters et al., 2022)

- Longitudinální a průřezové studie prokázaly významné souvislosti mezi fyzickou aktivitou a:
  1. Nižší úroveň psychických onemocnění (deprese, stres, negativní afekt a celkové psychické utrpení)
  2. Větší úroveň psychické pohody (vnímání sebe sama, spokojenost se životem, pocity štěstí)

Sport a mentální zdraví

Zjištěny významné souvislosti mezi **větším množstvím sedavého chování** a

1. **Zvýšeným množstvím psychických onemocnění** (např. Depresí)
2. **Nižší psychickou pohodou** (vnímání sebe sama, spokojenost se životem, pocity štěstí)

= Podpora fyzické aktivity a snížení sedavého chování může chránit duševní zdraví dětí a (zejména) dospívajících ve věku 6–18 let

(Rodriguez-Ayllon, Cadenas-Sánchez, Estévez-López et al., 2019, Wilson, Whatman, Walters et al., 2022)

Role sportovních událostí

- Přinášejí „hype“
- Motivují ke sportu („Chci být jako Pastrňák“)

Norská zkušenost (Solberg, 2016):

Postoje norské veřejnosti k pořádání sportovních akcí (MS v lyžování, olympiády a fotbalového Eura)

Závěry:

- Není nutné pořádat olympiády, fotbalová mistrovství světa
- I menší sportovní akce mají podobný, sociální impakt (**festivalita v ulicích, možnost sledovat hru s ostatními, „feeling good efekt“, entusiasmus**)
- Jsou pro fanoušky (ale i municipality) **dostupnější**
- Jsou ekonomicky mnohém **méně náročnější a riskantnější**

CO Z TOHO PLYNE PRO NÁS?

Co z toho plyne pro nás?

Sport jako jeden z nástrojů, jak řešit:

Kriminalitu
(v součinnosti s
dalšími programy)

Kvalitu života
děti

Fyzický ale psychický stav
obyvatelstva

Co z toho plyne pro nás?

= Sport není „jen“ hra

= Sport jako nástroj s
velkým potenciálem a
přesahem...

Který ale není dostatečně využit
= Sport není téma

**DĚKUJI ZA
POZORNOST!**

Mgr. Matouš Veselský, Ph.D.

University of New York in Prague (UNYP)

matous.veselsky@gmail.com

ZDROJE

Brosnan, S. (2020) The impact of sports participation on crime in England between 2012 and 2015, *Sport in Society*, 23:6, 1080-1090, DOI: [10.1080/17430437.2019.1631805](https://doi.org/10.1080/17430437.2019.1631805)

Solberg, H. (2016). Major sports events – The reasons for hosting them.

Rodriguez-Ayllon, M., Cadenas-Sánchez, C., Estévez-López, F. *et al.* (2019). Role of Physical Activity and Sedentary Behavior in the Mental Health of Preschoolers, Children and Adolescents: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Sports Med* 49, 1383–1410. <https://doi.org/10.1007/s40279-019-01099-5>

Wilson, O.W.A.; Whatman, C.; Walters, S.; Keung, S.; Enari, D.; Rogers, A.; Millar, S.-K.; Ferkins, L.; Hinckson, E.; Hapeta, J.; et al. (2022) The Value of Sport: Wellbeing Benefits of Sport Participation during Adolescence. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2022, 19, 8579. <https://doi.org/10.3390/ijerph19148579>

Danish Institute for Sport Studies, 2021